

สำเนา

ที่ สม ๐๐๐๗/ ๓๔

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๖ อาคารบี ชั้น ๖๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ที่ ๔๓๐/๒๕๕๓ จำนวน ๑๖ หน้า

ด้วย ผู้ร้อง (ขอปกปิดชื่อ) ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เวลา ๐๔.๐๐ น. ได้เกิดเหตุการณ์ไล่ตามจับกุมแรงงานอพยพชาวพม่า ซึ่งทราบภายหลังว่า ออกจากพม่าทางจังหวัดเกาะสอง ขึ้นฝั่งประเทศไทยที่บ้านเขาใหญ่ หมู่ ๓ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดยนายสุพจน์ มงคลตั้งศิริกุล ได้ขับรถยนต์กระบะยี่ห้อฮิอุซุ หมายเลขทะเบียน บง ๕๑๒๔ ระนอง ไปรับแรงงานอพยพจำนวน ๑๖ คน ในบริเวณที่แรงงานขึ้นฝั่ง ทหารหน่วย ฉก.ร. ๒๕ จึงได้เข้าทำการจับกุม แต่นายสุพจน์ ๑ ได้ขับรถยนต์กระบะวิ่งชนประตูรั้วทางเข้าพื้นที่ที่แรงงานอพยพขึ้นฝั่งแล้วขับรถหนีไปบนถนนใหญ่ ในขณะนั้นได้มีรถยนต์ของนายสัตยา จันทา ราษฎร์วังผ่านมา ทหารหน่วย ฉก.ร. ๒๕ จึงขอร้องให้นายสัตยา ๑ ช่วยขับรถยนต์ไล่ตามรถของนายสุพจน์ ๑ จนกระทั่งถึงบ้านสามแหลม หมู่ ๕ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ทหารหน่วย ฉก.ร. ๒๕ ซึ่งอยู่ที่ท้ายรถของนายสัตยา ๑ ได้ใช้อาวุธปืนยิงไปที่รถของนายสุพจน์ ๑ บริเวณล้อด้านขวา ๒ ครั้ง จนกระทั่งรถหยุด รวมระยะทางไล่จับกุมประมาณ ๒ กิโลเมตร ปรากฏว่ากระสุนทะลุกระเบาะรถด้านขวาถูกแรงงานอพยพพม่าที่นอนอยู่ในกระบะท้ายรถตายจำนวน ๓ ศพ และได้มีประชาชนเขียนจดหมายร้องเรียนพร้อมส่งภาพถ่ายมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อให้ไปตรวจสอบเหตุการณ์ดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้ร้อง ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วเห็นว่า การที่ จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญ หน่วย ฉก.ร. ๒๕ ใช้อาวุธปืนยิงรถกระบะที่บรรทุกคนงานอพยพชาวพม่า แม้จะอ้างว่าเป็นการยิงไปที่ล้อรถเพื่อให้รถหยุด แต่เป็นการยิงรัวถึง ๒ ชุด นับเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุจนทำให้มีผู้เสียชีวิตทันที ๓ ศพ และบาดเจ็บอีกหลายคน การจับกุมอยู่ในวิสัยที่สามารถจับกุมได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้อาวุธปืน เพราะผู้ที่ถูกไล่ล่าจับกุมไม่มีการใช้อาวุธปืนในการยิงต่อสู้แต่อย่างใด มีแต่ความพยายามขับรถหนีให้พ้นจากการถูกจับกุมเท่านั้น จึงไม่มีเหตุอันสมควรที่ต้องใช้อาวุธปืนในการจับกุมครั้งนี้ นอกจากนี้ การยิงปืนไปยังล้อรถในขณะที่รถกำลังวิ่งเพื่อต้องการให้รถหยุดนั้น โอกาสที่จะยิงพลาดไปถูกกระเบาะรถซึ่งมีแรงงานพม่าหลบซ่อนอยู่จะเป็นไปได้มาก

สำหรับผลการสอบสวน จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญสุข ของกองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนอง ซึ่งสรุปว่า การปฏิบัติการจับกุมของ จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญสุข

/ หน่วย ...

หน่วย ฉ.ร.๒๕ ได้กระทำการไปโดยชอบด้วยกฎหมายในการจับกุมผู้กระทำความผิดแล้ว การมีผู้เสียชีวิต ๓ ศพ เป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจคาดหมายได้ และมีได้มีเจตนาหรือกระทำการโดยประมาทนั้น คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าการสรุปผลการสอบสวนเช่นนี้ ไม่ถูกต้อง

การไล่จับกุมของทหารหน่วย ฉ.ร.๒๕ ด้วยการใช้อาวุธปืนยิงรถกระบะที่บรรทุกคนงานอพยพชาวพม่า เป็นการกระทำละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายของแรงงานต่างด้าวชาวพม่า

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ กล่าวคือ

๑. กำหนดนโยบายและมาตรการต่อแรงงานข้ามชาติให้ชัดเจน กำหนดให้ชัดเจนว่าประเทศไทยมีความต้องการแรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะจากประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยจำนวนเท่าใด สาขาการผลิตใด และจัดระบบการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติโดยการขึ้นทะเบียนดังที่ปฏิบัติอยู่แต่จะต้องมีความยืดหยุ่น พร้อมทั้งเพิ่มมาตรการในการจัดการและลงโทษผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำพาแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย

๒. ส่งเสริมให้สังคมไทยมีความเข้าใจอันดีต่อแรงงานข้ามชาติ และประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากแรงงานข้ามชาติ มองเห็นคุณค่าของแรงงานเหล่านี้ว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศไทย ให้ความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแรงงานข้ามชาติ ขจัดความเกลียดชังหรือความหวาดกลัวต่อบุคคลอื่นที่มีเชื้อคนไทย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองและการสร้างสันติสุขในระดับภูมิภาคอาเซียน

๓. รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการคุ้มครองสิทธิแรงงานในกลุ่มแรงงานข้ามชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและตามกฎหมายแรงงานของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ สิทธิในเงินทดแทนตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ สิทธิในการรวมตัวตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ และสิทธิในประกันสังคม ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ รวมทั้งหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่บุคคลทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยพึงได้รับหลักประกัน

๔. ดำเนินการให้กระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศไทยได้ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติต่างๆ ให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมประสานกัน เพื่อให้มาตรการในการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติและมาตรการต่อความรับผิดชอบของแรงงานข้ามชาติตามกฎหมายเกิดความสมดุล

๕. เร่งดำเนินการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อพิจารณาการให้สัตยาบันอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙๗ ว่าด้วยการอพยพเพื่อการมีงานทำ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับที่ ๑๔๓ ว่าด้วย การอพยพในสภาพที่ถูกกดขี่และการส่งเสริมการมีโอกาสดำเนินงานและการปฏิบัติต่อคนงานอพยพ พ.ศ. ๒๕๑๘ อันจะเป็นผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีแรงงานย้ายถิ่นและในระดับสากล

๖. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคนเข้าเมืองและแรงงานข้ามชาติเข้มงวดกวาดขันกับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หากพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติ หรือละเว้นปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต ให้ดำเนินการตามกฎหมายกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นอย่างเด็ดขาดทั้งทางวินัยและทางอาญา

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ดร. ทศพร

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
กลุ่มงานตรวจการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๑
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๓๗-๔๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๔๘

.....
.....
.....
.....
.....

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๔๓๐ / ๒๕๕๓

เรื่อง สิทธิในชีวิตและร่างกาย กรณีเจ้าหน้าที่ทหารหน่วย จก.ร.๒๕ ใช้อาวุธปืนยิงแรงงานต่างด้าว
ชาวพม่าที่จังหวัดระนองเสียชีวิต ๓ ศพ

ผู้ร้อง ปกปิดชื่อ

ผู้ถูกร้อง จำสิบเอก ทรงศักดิ์ เจริญสุข ผบ.กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายรัตน
รังสรรค์

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามคำร้องที่ ๑๓๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓ ว่า เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เวลา ๐๔.๐๐ น. ได้เกิดเหตุการณ์ไล่ตามจับกุมแรงงานอพยพชาวพม่า ซึ่งทราบภายหลังว่า ออกจากพม่าทางจังหวัดเกาะสอง ขึ้นฝั่งประเทศไทยที่บ้านเขาใหญ่ หมู่ ๓ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดยนายสุพจน์ มงคลตั้งศิริกุล ได้ขับรถยนต์กระบะยี่ห้อฮิอุซุ หมายเลขทะเบียน บง ๕๑๒๔ ระนอง ไปรับแรงงานอพยพจำนวน ๑๖ คน ในบริเวณที่ แรงงานขึ้นฝั่ง ทหารหน่วย จก.ร. ๒๕ จึงได้เข้าทำการจับกุม แต่นายสุพจน์ ๔ ได้ขับรถยนต์กระบะวิ่งชนประตูรั้วทางเข้าพื้นที่ที่แรงงานอพยพขึ้นฝั่งแล้วขับรถหนีไปบนถนนใหญ่ ในขณะนั้นได้มีรถยนต์ของนายสัตยา จันทา ราษฎร์วิงผ่านมา ทหารหน่วย จก.ร.๒๕ จึงขอร้องให้นายสัตยา ๔ ช่วยขับรถยนต์ไล่ตามรถของนายสุพจน์ ๔ จนกระทั่งถึง บ้านสามแหลม หมู่ ๕ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ทหารหน่วย จก.ร.๒๕ ซึ่งอยู่ที่ท้ายรถของนายสัตยา ๔ ได้ใช้อาวุธปืนยิงไปที่รถของนายสุพจน์ ๔ บริเวณล้อด้านขวา ๒ ครั้ง จนกระทั่งรถหยุด รวมระยะทางไล่จับกุมประมาณ ๒ กิโลเมตร ปรากฏว่ากระสุนทะลุกระเบรกด้านขวาถูกแรงงานอพยพพม่าที่นอนอยู่ในกระบะท้ายรถตายจำนวน ๓ ศพ และได้มีประชาชนเขียนจดหมายร้องเรียนพร้อมส่งภาพถ่ายมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อให้ไปตรวจสอบเหตุการณ์ดังกล่าว

๒. การดำเนินการตรวจสอบ

๒.๑ การพิจารณาชี้มูลคำร้อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเห็นว่า กรณีดังกล่าวมีผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิในชีวิตและร่างกายของแรงงานข้ามชาติ จึงได้มีมติให้มีการตรวจสอบกรณีดังกล่าว และเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนจึงได้กำหนดให้เป็นคำร้องที่ ๑๓๗/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓ โดยมอบหมายให้คณะอนุกรรมการสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๔๕

๒.๒ ประเด็นการตรวจสอบ

คณะอนุกรรมการสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองพิจารณาข้อเท็จจริงและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วจึงได้กำหนดประเด็นการตรวจสอบว่า

(๑) การเสียชีวิตของแรงงานชาวพม่าที่เกิดจากการไล่จับกุมของทหารหน่วย จก.ร.๒๕ เป็นการกระทำที่ประมาท รุนแรงเกินเหตุจนเป็นผลให้เกิดการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายหรือไม่ และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารในการติดตามจับกุมผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ได้ใช้วิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามหลักปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนหรือไม่

(๒) นโยบายแรงงานข้ามชาติของรัฐบาล มีความชัดเจนในการคุ้มครองสิทธิแรงงานในกลุ่มแรงงานข้ามชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและตามกฎหมายแรงงานของไทยหรือไม่

๓. การตรวจสอบข้อเท็จจริง

ประเด็นแรก การเสียชีวิตของแรงงานชาวพม่าที่เกิดจากการไล่จับกุมของทหารหน่วย จก.ร.๒๕ เป็นการกระทำที่ประมาท รุนแรงเกินเหตุจนเป็นผลให้เกิดการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายหรือไม่ และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารในการติดตามจับกุมผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ได้ใช้วิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามหลักปณิญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนหรือไม่

คณะอนุกรรมการด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ โดยดำเนินการดังนี้

(๑) พบ พ.ต.ท.พิชิต สุนทร พนักงานสอบสวนคดีนี้ที่สถานีตำรวจภูธรปากน้ำระนอง พร้อมทั้งเยี่ยมแรงงานอพยพชาวพม่าที่รอดชีวิตและถูกกักขังอยู่ที่สถานีตำรวจภูธรปากน้ำ

(๒) ประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดระนองและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องที่ห้องประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง เพื่อสอบถามเหตุการณ์และการดำเนินงานของจังหวัด

(๓) เยี่ยมแรงงานอพยพที่รอดชีวิตและพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลจังหวัดระนอง

(๔) รับฟังการบรรยายสรุปเหตุการณ์จากนายทหารหน่วย จก.ร.๒๕ ณ กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนอง

๓.๑ ข้อเท็จจริงจากพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรปากน้ำระนอง

จากการสอบถาม พ.ต.ท.พิชิต สุนทร พนักงานสอบสวนคดีนี้ที่สถานีตำรวจภูธรปากน้ำระนอง พบว่า เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เวลา ๐๔.๐๐ น. ขบวนการนำเข้าแรงงานจากประเทศพม่าได้มีการนำแรงงานชาวพม่าจำนวน ๑๖ คนนั่งเรือจากฝั่งพม่าเข้ามาในประเทศไทยที่ท่าเทียบเรือของนายสุวรรณ แสงทอง บริเวณบ้านเขาใหญ่ หมู่ ๓ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ทหารหน่วยเฉพาะกิจ ซึ่งได้ทราบข่าวในทางลับ นำโดย พ.ต.ธนพันธ์ ศุภประเสริฐ ตำแหน่ง หน.ชปช.จก.ร.๒๕ พร้อมพวกรวมทั้งหมด ๗ คน คือ จ.ส.อ.สวาท สิมสิงห์ รอง หน.ชปช.จก.ร.๒๕ จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญสุข จนท.ชปช.จก.ร.๒๕ จ.ส.อ.สุรสาสน์ บัวเพชร ตำแหน่ง รอง ผบ.มว.ปล.จก.ร.๒๕ พลทหารสินชัย พรหมมาก ตำแหน่งพลปืนเล็ก พลทหารสมพร ชุมภูธร ตำแหน่งพลปืนเล็ก และพลทหารอำนาจสาสน์ นวลประจักษ์ ตำแหน่งพลปืนเล็ก ได้ร่วมกันทำการจับกุม โดยแบ่งกำลังออกเป็น ๒ หน่วย คือ

หน่วยที่ ๑ ชุมนอยู่ใกล้บริเวณที่คาดว่าจะนำแรงงานอพยพขึ้นฝั่ง

หน่วยที่ ๒ อยู่บริเวณประตูทางเข้าพื้นที่

หลังจากคนงานอพยพขึ้นฝั่งก็ถูกต้อนให้ไปขึ้นรถกระบะยี่ห้อฮิซุซุ หมายเลขทะเบียน บง ๕๑๒๔ ระนอง โดยส่วนใหญ่นอนราบอยู่ที่กระบะท้ายรถและมีผ้าใบคลุมปกปิดไว้ อีกส่วนหนึ่งขึ้นไปนั่งอยู่ในรถกับคนขับ รถกระบะคันดังกล่าวทราบภายหลังว่า มีนายสุพจน์ มงคลตั้งศิริกุล อายุ ๓๕ ปี ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๗๖ หมู่ที่ ๕ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นผู้ขับ

ทหารได้แสดงตัวเข้าจับกุม แต่นายสุพจน์ฯ ไม่ยินยอม และได้ขับรถหนีไปยังทางออกชนประตูรั้ว ซึ่งมีทหารอีกหน่วยหนึ่งเฝ้าอยู่ แล้วหนีออกไปยังถนนใหญ่ ในขณะเดียวกันนั้น มีรถกระบะอีกคันหนึ่งของนายสัตยา จันทา ผ่านมาพอดี ทหารหน่วยที่ ๒ ที่อยู่บริเวณรั้วจึงขอร้องให้นายสัตยาฯ ขับรถไล่ตามโดยมีทหาร ๒ นาย นั่งไปด้วย จนกระทั่งถึงบ้านสามแหลมหมู่ ๕ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญสุข ได้ใช้อาวุธปืนยิงไปที่บริเวณล้อรถของนายสุพจน์ฯ ด้านขวา ๒ ครั้ง จนกระทั่งรถหยุด

เมื่อทำการตรวจจสอบพบว่า กระสุนปืนทะลุกระบะรถถูกเด็กชายวินตันไชอายุ ๓ ปี เด็กหญิงเมื่อยะเดี่ยเสย อายุ ๑๐ ปี และชายพม่าไม่ทราบชื่ออีก ๑ คน เสียชีวิตทันทีที่กระบะรถ นอกจากนี้

มีผู้บาดเจ็บและรอดชีวิตที่นอนราบนอนตัวอยู่ในกระบะรถอีก ๑๐ คน ประกอบด้วย นางแ่ง อายุ ๒๕ ปี นางไค้ อายุ ๓๔ ปี นายวินโชน อายุ ๓๒ ปี นายจะนู อายุ ๒๗ ปี นายโกอุ อายุ ๓๔ ปี นายอุเว่ อายุ ๕๖ ปี นางมุ อายุ ๓๐ ปี นายไซ อายุ ๓๐ ปี นางมะอูเว่ อายุ ๓๓ ปี และนายเมาอุ อายุ ๔๒ ปี

พ.ต.ท.พิชิต สุนทร พงส.(สบ.๓) สภ.ปากน้ำระนองซึ่งเป็นร้อยเวรในวันนั้นได้ไปตรวจสถานที่เกิดเหตุพร้อมด้วย พล.ต.ต.วิทย์เดช วรดิตร ผบก.ภ.จว.ระนอง พ.ต.อ. สุวรรณ ชุนทองจันทร์ รอง ผบก.ภ.จว.ระนอง พ.ต.อ.วีระศิลป์ ขวัญเซ่ง ผกก.สภ.ปากน้ำระนอง และทำการชันสูตรพลิกศพพร้อมด้วยนายสาร พูลสวัสดิ์ พนักงานอัยการจังหวัดระนอง แพทย์หญิงชญาณิศ จัตรวรบวร แพทย์โรงพยาบาลจังหวัดระนอง นายสุทธิรักษ์ โมฬี ปลัดอำเภอเมืองระนอง โดยรับเป็นสำนวนคดีชันสูตรพลิกศพ (ช.๔/๒๕๕๓) ตาม ป.วิอาญา มาตรา ๑๕๐

ของกลางที่ตรวจยึดประกอบด้วย รถยนต์กระบะ ยี่ห้อฮิอุซู หมายเลขทะเบียน บง ๕๑๒๔ ระนอง มีรอยกระสุนด้านขวาของตัวรถและล้อหน้า – หลัง รวมจำนวน ๑๗ รู เรือไม้ติดเครื่องยนต์ยี่ห้อฮอนด้า ที่ใช้บรรทุกแรงงานอพยพพม่า จำนวน ๑ ลำ

หลังจากสอบถามข้อมูลจาก พ.ต.ท.พิชิต สุนทร คณะอนุกรรมการฯ ได้เยี่ยมแรงงานอพยพที่ถูกกักตัวเป็นพยานที่ สภ.ปากน้ำระนอง พบว่า มีการแยกแม่และเด็กอยู่รวมกันห้องหนึ่ง และชายอยู่รวมกันอีกห้องหนึ่ง ขนาดของห้องค่อนข้างคับแคบ อากาศร้อน สำหรับแม่และเด็กได้รับการผ่อนปรนให้ออกจากห้องกักตัวเพื่อรับอากาศภายนอกบ้าง

จากการสอบถามทุกคนที่ถูกกักตัวพบว่า แรงงานชาวพม่าที่ต้องการเดินทางมาทำงานที่ประเทศไทยทุกคนต้องเสียค่านายหน้าในอัตรา ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนมากเดินทางโดยทางเรือมาจากเกาะสอง ประเทศพม่า บางรายแฝงตัวมากับเรือสินค้า เมื่อถึงประเทศไทยจะมีนายหน้าชาวพม่าและชาวไทยมารอรับตัว เพื่อเดินทางไปต่อไปทำงานในที่ต่างๆ การเข้ามาประเทศไทยของแรงงานชาวพม่ากลุ่มนี้ ต่างคนต่างมา ไม่มีใครรู้จักกันมาก่อน โดยนายหน้าชาวพม่าเป็นผู้นัดหมายเวลาในการเดินทางให้มาพร้อมกันในคืนวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ทุกคนต้องการกลับคืนประเทศพม่า

๓.๒ ข้อเท็จจริงจากการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดระนองและการเยี่ยมผู้บาดเจ็บที่โรงพยาบาลจังหวัดระนอง

ในการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดระนองและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องที่ห้องประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานว่ จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ตอนบนทางด้านฝั่งตะวันตกบนชายฝั่งทะเลอันดามัน มีอาณาเขตติดกับประเทศพม่ายาวกว่า ๑๐๐ กิโลเมตร โดยฝั่งตรงกันข้ามเป็นจังหวัดเกาะสอง ดินแดนใต้สุดของพม่า และมีท่าเรือระหว่างจังหวัดระนอง

และเกาะสอง จึงเป็นช่องทางสำคัญในการใช้ข้ามแดนของประชากรทั้งสองประเทศ

นอกจากนี้ยังมีจุดผ่านแดนทางบกที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งคือ อำเภอกระบุรี ซึ่งตลอดแนวชายแดนเป็นจุดหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายอย่างง่ายดายอีกด้วย จังหวัดระนองจึงเป็นจังหวัดที่เป็นทั้งจุดหมายปลายทางในการทำงานของชาวพม่า และเป็นจังหวัดผ่านทางไปทำงานในจังหวัดอื่นทั่วประเทศ นโยบายของจังหวัดระนองคือการควบคุมมิให้มีการลักลอบนำแรงงานชาวพม่าเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย แต่เป็นเรื่องที่ทำได้ยากเพราะมีจุดที่สามารถหลบหนีเข้ามาจำนวนมาก

สำหรับเหตุการณ์จับกุมแรงงานอพยพชาวพม่าเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ นั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ขอให้ผู้กำกับสถานีตำรวจปากน้ำระนองเป็นผู้รายงานเหตุการณ์ ข้อมูลที่ได้รับจากการประชุมกับผู้ว่าราชการจังหวัดไม่แตกต่างจากที่ได้รับจาก พ.ต.ท.พิชิต สุนทร ร้อยเวร สภ. ปากน้ำระนอง

การดำเนินการในชั้นพนักงานสอบสวน อัยการจังหวัดระนองได้แต่งตั้งให้นายนินิต สมเขาใหญ่ รองอัยการจังหวัดระนองเป็นพนักงานสอบสวน โดยมีการตั้งข้อหานายสุพจน์ มงคลตั้งศิริกุล พยายามฆ่าเจ้าหน้าที่ขณะปฏิบัติหน้าที่ ผ่าฝืนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ต่อสู้ขัดขวางการจับกุมของเจ้าหน้าที่ และร่วมกันนำพาหรือช่วยเหลือด้วยประการใดๆ ให้บุคคลต่างด้าวชาวพม่าหลบหนีเข้าราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตพ้นการจับกุม นายมิวช่ออ่าวซึ่งเป็นผู้ขับเรือนำแรงงานอพยพเข้ามาถูกตั้งข้อหานำพาบุคคลต่างด้าวชาวพม่าเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต และเป็นบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต นายสุพจน์ มงคลตั้งศิริกุล และนายมิวช่ออ่าวถูกนำตัวไปขอฝากขังต่อศาลจังหวัดระนองครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และครบฝากขังครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๓

ส่วนแรงงานอพยพที่รอดชีวิตถูกส่งฟ้องศาลจังหวัดระนองในฐานะความผิดเป็นบุคคลต่างด้าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิได้รับอนุญาต ศาลระนองพิพากษาปรับคนละ ๑,๐๐๐ บาท และผู้ต้องหาทั้งหมดถูกจำขังแทนค่าปรับวันละ ๒๐๐ บาทจำนวน ๕ วัน และพ้นโทษแล้ว ได้รับตัวมากักไว้เป็นพยานในคดีชั้นอุทธรณ์ที่ ๔/๒๕๕๓

หลังจากการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดระนองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการฯ ได้ไปเยี่ยมแรงงานอพยพซึ่งได้รับบาดเจ็บและรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลจังหวัดระนอง ได้พบกับนายโช ซึ่งในระยะแรกถูกส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมพร ในวันที่คณะอนุกรรมการฯ ไปเยี่ยม ได้ถูกส่งกลับมาพักที่โรงพยาบาลจังหวัดระนอง นายโช มีความพึงพอใจต่อการดูแลรักษาของโรงพยาบาลจังหวัดระนอง ได้รับยาและอาหารอย่างเพียงพอ โรงพยาบาลจังหวัดระนองใช้งบประมาณด้านมนุษยธรรมของโรงพยาบาลเป็นค่ารักษายาพยาบาลของนายโช

๓.๓ ข้อเท็จจริงจากทหารหน่วย จก.ร.๒๕ กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนอง

ในการรับฟังการบรรยายสรุปเหตุการณ์จากนายทหารหน่วย จก.ร.๒๕ ณ กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนอง ซึ่งชี้แจงว่า การปฏิบัติการจับกุมของหน่วย จก.ร.๒๕ เป็นการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ โดยผู้ที่ใช้อาวุธปืนยิงรถกระบะที่บรรทุกแรงงานอพยพชาวพม่าจนทำให้มีผู้เสียชีวิต ๓ ศพ คือ จ.ส.อ.ทองศักดิ์ เจริญสุข ผบ.กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนอง ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และได้กำกับบริเวณ จ.ส.อ.ทองศักดิ์ฯ ไว้ที่กองรักษาการณ์ ร.๒๕ พัน.๒ ค่ายรัตนรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ผลการสอบสวนสรุปว่า จ.ส.อ.ทองศักดิ์ฯ ได้กระทำการไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ในการจับกุมผู้กระทำความผิดแล้ว การมีผู้เสียชีวิต ๓ ศพนั้น คณะผู้สอบสวนเห็นว่า เป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจคาดหมายได้ และการกระทำดังกล่าวมิได้มีเจตนาหรือกระทำการโดยประมาทแต่อย่างใด

ในการเยียวยาผู้เสียหาย ทหารหน่วย จก.ร.๒๕ ได้ดำเนินการหลายประการ กล่าวคือ กรณีนางมะอุเว มารดาของเด็กชายวินตันไซ และเด็กหญิงเมื่อยะเดยเสย ที่เสียชีวิตซึ่งได้รับบาดเจ็บด้วย ได้นำตัวไปเข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาลจังหวัดระนอง โดยรับผิดชอบค่ารักษายาบาลทั้งหมด ได้มอบเงินปลอบขวัญจำนวน ๕,๐๐๐ บาท และกระเช้าของขวัญ ช่วยติดตามหาสามีซึ่งทำงานเก็บยางในอำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง จนพบ แล้วนำตัวมาดูแลรักษาที่โรงพยาบาลจังหวัดระนอง ทำพิธีบำเพ็ญกุศลศพให้กับเด็กทั้ง ๒ คนที่วัดมัชฌิมาเจริญธรรม(วัดป่าช้า) อำเภอเมือง จังหวัดระนอง รับตัวนางมะอุเว มาดูแลที่ค่ายรัตนรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง และมอบเงินช่วยเหลือจากกองกำลังสตรี จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

กรณีนายเหมาอู๋ ได้ส่งตัวไปเข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาลจังหวัดชุมพร มอบเงินปลอบขวัญจำนวน ๓,๐๐๐ บาท มอบกระเช้าของขวัญ และมอบเงินเยียวยาจากกองกำลังเทพสตรีอีก ๓๐,๐๐๐ บาท

กรณีนายโซ ในระยะแรกได้ส่งตัวไปเข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาลจังหวัดชุมพร มอบเงินปลอบขวัญจำนวน ๓,๐๐๐ บาท มอบกระเช้าของขวัญ และมอบเงินเยียวยาจากกองกำลังเทพสตรีอีก ๑๐,๐๐๐ บาท

กรณีนางโม ได้ส่งตัวไปเข้ารับการรักษายาบาลที่โรงพยาบาลจังหวัดชุมพร มอบเงินปลอบขวัญจำนวน ๒,๐๐๐ บาท มอบกระเช้าของขวัญ และมอบเงินเยียวยาจากกองกำลังเทพสตรีอีก ๕,๐๐๐ บาท

หลังจากเกิดเหตุการณ์ ผบ.กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๒๕ ค่ายรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนองได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติให้กับหน่วย จก.ร.๒๕ มี ๔ ประการคือ

๑. ให้กำลังพลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังมากขึ้น ออกไล่ต้อนการถูกยั่ววุ่นหรือการต่อสู้ขัดขวางของผู้กระทำผิดกฎหมาย

๒. งดใช้อาวุธประจำกาย (ปลาย.) โดยให้ใช้อาวุธปืนพกเท่านั้น

๓. หลีกเลี่ยงการใช้อาวุธหรือการปะทะ

๔. การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ให้เริ่มจากเบาไปหาหนัก โดยให้ใช้เครื่องกีดขวางสกัดกั้นเป็นลำดับแรก หากมีความจำเป็นต้องใช้อาวุธ ให้ใช้อาวุธปืนพกยิงขึ้นฟ้าเท่านั้น และห้ามใช้อาวุธในพื้นที่ตัวเมืองและชุมชนโดยเด็ดขาด

๓.๔ การเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาชี้แจง

หลังจากจากการลงพื้นที่ที่จังหวัดระนองเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ แล้ว ในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ คณะอนุกรรมการได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงดังนี้

๑. เชิญอัยการทหาร และสำนักงานอัยการสูงสุด มาชี้แจงใน ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรกอำนาจของศาลทหารต่อกรณี จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ ฯ ออกไปปฏิบัติหน้าที่จับกุมแรงงานอพยพพม่าจนทำให้เกิดการเสียชีวิต ๓ ศพ ว่า อยู่ในอำนาจศาลทหารในการพิจารณาคดีความเรื่องนี้หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ กรณีที่ ผบ.พล.ร.๕ ตั้งกรรมการสอบสวน จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญสุข ซึ่งผลการสอบสวนเบื้องต้นสรุปว่า จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ ฯ ได้กระทำการจับกุมแรงงานอพยพพม่าโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้มีผู้เสียชีวิต ๓ ศพ คณะผู้สอบสวนเห็นว่าเป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจคาดหมายได้ และการกระทำดังกล่าวมิได้มีเจตนาหรือกระทำการโดยประมาทแต่อย่างใดนั้น จะส่งผลต่อคดีหรือไม่ อย่างไร

พลตรีสภาพร เกียรติปัญญา หัวหน้าอัยการทหาร และนายพันศักดิ์ พูลสุข อธิบดีอัยการฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด ชี้แจงว่า

ประเด็นแรก นายทหารพระธรรมนูญมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมาย พิจารณาและเสนอความเห็นทางกฎหมายแก่ผู้บังคับบัญชา ตรวจร่างสัญญาต่าง ๆ ของราชการทหาร ร่วมฟังการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนในกรณีที่ทหารเป็นผู้เสียหาย หรือตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เป็นผู้แทนคดีของกองทัพบก หรือกระทรวงกลาโหม ในการแจ้งความร้องทุกข์คดีอาญา หรือดำเนินคดีหรือต่อสู้คดีทางแพ่ง

ศาลทหารมีอำนาจ พิจารณาพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดอาญาซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะกระทำผิด และสั่งลงโทษบุคคลใด ๆ ที่กระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการพิจารณาคดีอย่างอื่นได้อีกตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติเพิ่มเติม สำหรับอำนาจในการรับฟ้องคดีของศาลทหารแบ่งเป็น ศาลจังหวัดทหารจะรับฟ้องคดีที่จำเลยมีชั้นยศเป็นนายทหารประทวน ศาลมณฑลทหาร จะรับฟ้องคดีที่จำเลยมีชั้นยศตั้งแต่ชั้นประทวนจนถึง

ชั้นยศสัญญาบัตรแต่ไม่เกินพันเอก ส่วนศาลทหารกรุงเทพจะรับฟ้องได้หมดทุกชั้นยศ

คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารแยกเป็น ๔ ประเภท คือ

ประเภทแรก ได้แก่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารกับบุคคลที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร กระทำผิดด้วยกัน

ประเภทที่สอง ได้แก่คดีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน

ประเภทที่สาม ได้แก่คดีที่ต้องดำเนินในศาลเยาวชนและครอบครัว เนื่องจากอายุของผู้กระทำความผิด

ประเภทที่สี่ ได้แก่คดีที่ศาลทหารเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ซึ่งประกอบด้วย หลักเกณฑ์ ๒ ประการ ประการแรก คือ ได้มีการฟ้องคดียังศาลทหารแล้ว ประการที่สอง เป็นคดีที่ไม่เข้า หลักเกณฑ์ในสามประเภทแรก

กรณีของ จ.ส.อ. ทรงศักดิ์ เจริญสุข เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน มิได้มีการนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลทหารแต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๒ การตั้งกรรมการสอบสวน จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ ฯ โดย ผบ.พล.ร.๕ นั้น ถือเป็นการสอบสวนเบื้องต้นของหน่วยงานต้นสังกัดของ จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ ฯ มิใช่การสอบสวนของศาลทหาร ข้อสรุปจากการสอบสวนดังกล่าวไม่มีผลใดๆ ดังนั้น หากศาลยุติธรรมมีคำพิพากษาออกมาอย่างไร ต้องถือเป็นที่สุด

๒. เชิญ พ.ต.อ.วีระศิลป์ ขวัญเซ่ง ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรปากน้ำระนองมาชี้แจง ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรก เหตุใดพนักงานสอบสวนยังไม่ได้แจ้งข้อหาให้กับเจ้าหน้าที่ทหารที่ใช้อาวุธปืนยิง จะทำให้เกิดการเสียหายต่อรูปคดีเมื่อศาลไต่สวนว่าทหารกระทำเกินกว่าเหตุจะไม่สามารถนำพยานมาเบิกความต่อศาล เนื่องจากได้ส่งกลับไปยังประเทศพม่าแล้ว

ประเด็นที่สอง การกักผู้ต้องหาไว้เป็นพยานและควบคุมตัวอยู่ที่สถานีตำรวจภูธรปากน้ำระนองรวมกับผู้ต้องหาอื่นและแอด น้าจะแยกส่วนต่างหาก

พ.ต.อ.วีระศิลป์ ขวัญเซ่ง ได้ชี้แจงว่า ได้หารือกับพนักงานอัยการจังหวัดระนอง นายนิรุต สามเขาใหญ่ รองอัยการจังหวัดระนอง พนักงานสอบสวนในคดีชั้นสูตรพลิกศพแล้ว ได้ข้อยุติดังนี้

(๑) ตามประเด็นที่ ๑ ได้รับแจ้งว่า ได้ทำการสอบสวนพยานผู้เสียหายและผู้บาดเจ็บไว้ทั้งหมดแล้ว โดยที่นายสุพจน์ มงคลตั้งศิริกุล ผู้ต้องหา นางมะอู๊ว ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ มารดาของเด็กผู้เสียชีวิต ทั้ง ๒ คน และผู้บาดเจ็บทุกคน รวมทั้งพยานทั้งหมดต่างให้การยืนยันว่า ไม่ติดใจดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่ง ทั้ง ๒ คน และผู้บาดเจ็บทุกคน รวมทั้งพยานทั้งหมดต่างให้การยืนยันว่า ไม่ติดใจดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่ง เนื่องจากผู้ตายและผู้ได้รับบาดเจ็บได้รับการชดใช้จนเป็นที่พอใจแล้ว

ส่วนศพที่ไม่ทราบชื่อว่าเป็นผู้ใดนั้น ขณะนี้ยังไม่มีใครมากล่าวอ้างเป็นญาติ แต่เชื่อว่าเป็นชาวพม่า เนื่องจากได้รับหนังสือจากกระทรวงการต่างประเทศแจ้งว่า รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศพม่ากับเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ที่นครเนปีดอร์ ฝ่ายพม่าได้หยิบยกกรณีที่เขาหน้ำที่ไทยยิงปืนใส่รถยนต์ซึ่งมีชาวพม่าอยู่ในรถเสียชีวิตโดยมีเด็กรวมอยู่ในกลุ่มผู้เสียชีวิตด้วย พนักงานอัยการสอบสวนได้ชี้แนะให้พนักงานสอบสวนรับคดีอาญาคู่ไปกับสำนวนคดีชั้นสูตรพลิกศพ ตามข้อห้วงโยของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บัดนี้พนักงานสอบสวน (พ.ต.ท.พิชิต สุนทร) ได้รับคดีไว้ตามคดีอาญาที่ ๒๔๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๓๐ น. พนักงานสอบสวนจะได้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดีกับผู้ต้องหาต่อไป

(๒) ตามประเด็นที่ ๒ ขณะนี้ พยานฝ่ายเจ้าหน้าที่ทหารได้รับตัวผู้หญิงและเด็กตลอดจนแม่ผู้ตายและผู้บาดเจ็บ ไปดูแลอยู่ที่ค่ายรัตนรังสรรค์ ร.๒๕ พัน ๒ ส่วนผู้ชาย ๕ คน จะให้คำตอบกับพนักงานสอบสวนว่าจะรับตัวไปดูแลที่ค่ายทหารหรือไม่

ประเด็นที่สอง การตรวจสอบเรื่องนโยบายแรงงานข้ามชาติของรัฐบาล มีความชัดเจนในการคุ้มครองสิทธิแรงงานในกลุ่มแรงงานข้ามชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและตามกฎหมายแรงงานของไทยหรือไม่

คณะกรรมการด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้ตรวจสอบแล้วพบว่า แรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านสามสัญชาติได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยทั่วไปแล้วมักจะทำงานประเภทงานกรรมกร หรือกิจการที่มีการใช้แรงงานอย่างเข้มข้น เป็นแรงงานกลุ่มหนึ่งที่มีมักจะถูกละเลยและไม่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการด้านต่าง ๆ ในสังคมไทย แรงงานเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาในเรื่องของสถานภาพทางกฎหมาย ความไม่เข้าใจในกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ การถูกโกงค่าแรง การมีระยะเวลาการทำงานมากกว่าที่กฎหมายแรงงานของไทยกำหนดไว้ และการเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อแรงงานข้ามชาติและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทยตามมา ทั้งที่โดยแท้จริงแล้วเป็นสิทธิที่แรงงานเหล่านี้พึงได้รับในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่งและในฐานะเป็นผู้ใช้แรงงาน

สาเหตุหนึ่งเกิดจากการที่แรงงานเหล่านี้ไม่มีโอกาสได้รับรู้ หรือเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ที่ตนเองพึงมีพึงได้ตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ขณะเดียวกันกลไกในการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติตามกฎหมาย ก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงของแรงงานมากนัก เนื่องจากยังมีปัญหาในเรื่องการสื่อสาร การทำความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับตัวแรงงานเอง อุปสรรคในเรื่องสถานะทางกฎหมาย และแนวปฏิบัติที่ยังคำนึงถึงสิทธิต่าง ๆ ของแรงงานข้ามชาติค่อนข้างน้อย การไม่สามารถรวมกลุ่มเพื่อสร้างกลไก

การเจรจาด้านแรงงานสัมพันธ์ รวมทั้งทัศนคติของสังคมไทยต่อตัวแรงงานข้ามชาติด้วย

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิด้านต่างๆ ของแรงงานข้ามชาติในสังคมไทย เสมอมา และก่อให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบแรงงานข้ามชาติอย่างน่าเป็นห่วง ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไข จะทำให้เกิดผลกระทบต่อกระบวนการการจ้างงานต่อไป แม้รัฐบาลจะมีนโยบายให้จดทะเบียนแรงงานข้ามชาติต่อเนื่องมาทุกปี แต่ปัญหาที่พบคือแรงงานข้ามชาติที่มาต่ออายุเพื่อทำงานต่อในปีถัดไปกลับมีจำนวนน้อยลง ซึ่งปัญหาหลักในกรณีนี้ คือ

๑. แรงงานข้ามชาติไม่ได้รับรู้ข้อมูลในเรื่องการจดทะเบียน เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐยังเน้นไปที่ตัวนายจ้าง ไม่มีเอกสารข้อมูลที่เป็นภาษาของแรงงานข้ามชาติมากนัก

๒. กระบวนการจดทะเบียนมีความซับซ้อนและมีระยะเวลาสั้น ทำให้แรงงานข้ามชาติและนายจ้างจำนวนมากไม่เข้าใจในขั้นตอน และไม่สามารถมาจดทะเบียนได้ทัน

๓. แรงงานส่วนหนึ่งได้ทำการเปลี่ยนนายจ้าง โดยไม่สามารถดำเนินการเปลี่ยนอย่างเป็นทางการได้ เนื่องจากข้อจำกัดต่างๆ เช่น นายจ้างเดิมยึดบัตรไว้ นายจ้างเดิมไม่ได้แจ้งออก หรือนโยบายในเรื่องดังกล่าวมีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันไป ทำให้แรงงานข้ามชาติที่เคยขึ้นทะเบียนก็ไม่สามารถต่ออายุได้

๔. การหมุนเวียนของแรงงานข้ามชาติมีค่อนข้างมากในหลายกิจการ แต่นโยบายการจดทะเบียนกลับไม่สอดคล้องต่อการหมุนเวียน ทำให้แรงงานข้ามชาติส่วนหนึ่งก็ไม่สามารถจดทะเบียนเพิ่มเติม จึงเกิดการจ้างงานแบบไม่ถูกกฎหมาย

๕. ค่าใช้จ่ายแพง และแรงงานข้ามชาติมักจะต้องเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายเอง โดยถูกหักจากค่าแรงแต่ละเดือนของแรงงาน

นอกจากนี้ ในกระบวนการการจ้างแรงงานและสวัสดิการ แรงงานข้ามชาติไม่ได้รับค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ชั่วโมงการทำงานและสภาพการทำงานตามที่กฎหมายกำหนด เช่น แรงงานบางส่วนทำงานเกินวันละ ๘ ชั่วโมง โดยได้รับค่าจ้างต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำและไม่ได้รับเงินค่าล่วงเวลา โดยนายจ้างมักจะยึดบัตรประจำตัวของแรงงานไว้ ทำให้เกิดปัญหาการถูกจับกุมเมื่ออยู่นอกสถานประกอบการ หรือมีปัญหาเมื่อไปใช้บริการสาธารณสุข แรงงานข้ามชาติมักจะถูกทำร้ายทางร่างกายและจิตใจ มีการล่วงละเมิดทางเพศในสถานประกอบการ แต่ไม่สามารถจะเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิได้ ไม่สามารถเปลี่ยนนายจ้างได้ เนื่องจากขั้นตอนมีความยุ่งยาก ทำให้ต้องทนอยู่กับสภาพการจ้างงานที่เลวร้าย หรือหนีไปทำงานที่อื่นแบบผิดกฎหมาย ทำให้กลไกการคุ้มครองไม่สามารถทำงานได้ อีกทั้งไม่สามารถรวมตัวเพื่อจัดตั้งเป็นสหภาพแรงงาน เพื่อแก้ไขปัญหาของตนเองและเจรจากับนายจ้างได้ เนื่องจากข้อจำกัดของกฎหมาย รวมทั้งกระบวนการคุ้มครองสิทธิและกระบวนการยุติธรรม ขั้นตอนในการร้องเรียนเรื่องสิทธิแรงงานมีระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างยาว แต่การผลักดันส่งกลับใช้เวลาสั้น เมื่อเกิดข้อพิพาทแรงงาน แรงงานมักจะถูก

ผลักดันส่งกลับอย่างรวดเร็วโดยยังไม่ได้เข้าถึงกลไกการคุ้มครองสิทธิ

สำหรับความชัดเจนของนโยบายด้านแรงงานในการคุ้มครองสิทธิแรงงานในกลุ่มแรงงานข้ามชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและตามกฎหมายแรงงานของไทยหรือไม่ พบว่ายังไม่มีมีความชัดเจน กล่าวคือ

๑. นโยบายและกระบวนการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานข้ามชาติ ยังไม่มีนโยบายการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติในระยะยาว ขาดแผนแม่บทในการทำงาน นโยบายที่มีก็ยังไม่สอดคล้องต่อสภาพการย้ายถิ่นในภูมิภาคนี้มากนัก

๒. นโยบายที่ผ่านมายังขาดการมีมติทางด้านการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติ โดยมักจะเน้นไปที่เรื่องความมั่นคง และความต้องการแรงงานเป็นหลัก ทำให้แนวปฏิบัติเรื่องการคุ้มครองสิทธิแรงงานยังไม่เกิดขึ้น

๓. นโยบายการพยายามทำให้แรงงานข้ามชาติถูกกฎหมายโดยการพิสูจน์สัญชาติจากประเทศต้นทางไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีแรงงานที่มาจากประเทศพม่า ซึ่งมีปัจจัยในเรื่องปัญหาทางการเมืองและความขัดแย้งในเรื่องชนกลุ่มน้อยเป็นปัจจัยหลักด้วย

๔. การกำหนดนโยบายขาดการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนตัวแทนของแรงงาน ทั้งแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติ

๔. กฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

กติการระหว่างประเทศ

๑. กติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้อ ๒ ข้อย่อย ๑ และข้อย่อย ๖ มีสาระสำคัญดังนี้

(๑) รัฐภาคียอมรับที่จะเคารพและประกันแก่ปัจเจกบุคคลทั้งปวงในดินแดนของตนในสิทธิทั้งหลายที่ได้รับรองไว้ในกติกานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกใด ๆ อาทิ เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

(๒) มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิดสิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย บุคคลจะต้องไม่ถูกทำให้เสียชีวิตตามอำเภอใจ

๒. ปฏิญญาสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เรื่อง การปกป้องและส่งเสริมสิทธิของแรงงานข้ามชาติ

ผู้แทนรัฐบาลไทยได้ร่วมลงนามเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๐ สรุปหลักการสำคัญได้ ดังนี้

ข้อ ๕. ใช้ความพยายามในอันที่จะปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมสวัสดิการและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแรงงานข้ามชาติ

ข้อ ๗. อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงทรัพยากรและการเยียวยา โดยการให้ข้อมูล การฝึกอบรม การศึกษา การเข้าถึงความยุติธรรม สวัสดิการสังคมตามความเหมาะสมและตามกฎหมายของประเทศนั้น ๆ หรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคี

ข้อ ๘. ส่งเสริมการคุ้มครองการจ้างงาน การจ่ายค่าจ้าง และการมีสภาพการทำงานและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ยุติธรรมและเหมาะสม

ข้อ ๙. อำนวยความสะดวกให้แก่แรงงานข้ามชาติที่อาจตกเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติ การละเมิด การขูดรีด หรือความรุนแรง เพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและกฎหมายของประเทศผู้รับ

กฎหมายภายในประเทศ

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้

การจับและการคุมขังบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการกระทำซึ่งกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหาย พนักงานอัยการ หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย มีสิทธิร้องต่อศาลเพื่อให้สั่งระงับหรือเพิกถอนการกระทำเช่นนั้น รวมทั้งจะกำหนดวิธีการตามสมควรหรือการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วยก็ได้

๒. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นกฎหมายเฉพาะ และสำคัญในการควบคุมป้องกันการลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร

(๑) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นนั้นจาก สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการ ตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภท เป็นกรณีพิเศษ

การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง...

มาตรา ๕๔ คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการ อนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปราชอาณาจักรก็ได้ ถ้ามีกรณีต้องสอบสวนเพื่อส่งตัวกลับตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีคำสั่งให้ส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ในระหว่างรอการส่งกลับ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้ไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ใด โดยคนต่างด้าว ผู้นั้นต้องมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยต้องมีประกันหรือมีทั้งประกัน และหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดเป็นเวลานานเท่าใด ตามความจำเป็นก็ได้ ค่าใช้จ่ายในการกักตัวนี้ให้คนต่างด้าวผู้นั้นเป็นคนเสีย

๕. ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๙๑ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

๕. ความเห็นและมติคณะอนุกรรมการด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ในการประชุมคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทาง การเมืองครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้ อาวุธปืนยิงรถกระบะที่บรรทุกคนงานอพยพชาวพม่า ของ จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญ หน่วย จก.ร.๒๕ แม้จะอ้าง ว่า เป็นการยิงไปที่ล้อรถเพื่อให้รถหยุด แต่เป็นการยิงรัวถึง ๒ ชุด นับเป็นการกระทำที่รุนแรงเกินกว่าเหตุ จนทำให้มีผู้เสียชีวิตทันที ๓ ศพ และบาดเจ็บอีกหลายคน การจับกุมอยู่ในวิสัยที่สามารถจับกุมได้โดยไม่ จำเป็นต้องใช้อาวุธปืน เพราะผู้ที่ถูกไล่ล่าจับกุมไม่มีการใช้อาวุธปืนในการยิงต่อสู้แต่อย่างใด มีแต่ความ พยายามขับรถหนีให้พ้นจากการถูกจับกุมเท่านั้น จึงไม่มีเหตุอันสมควรที่ต้องใช้อาวุธปืนในการจับกุมครั้งนี้

นอกจากนี้ การยิงปืนไปยังลอร์ดในขณะที่รถกำลังวิ่งเพื่อต้องการให้รถหยุดนั้น โอกาสที่จะยิงพลาดไปถูก กระบะรถซึ่งมีแรงงานพม่าหลบซ่อนอยู่จะเป็นไปได้มาก การใช้อาวุธปืนยิงของ จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญสุข จึงเป็นการกระทำโดยประมาทและรุนแรงเกินเหตุ

สำหรับผลการสอบสวน จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญสุข ของกองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหาร ราบที่ ๒๕ ค่ายรัตนรังสรรค์ จังหวัดระนอง ซึ่งสรุปว่า การปฏิบัติการจับกุมของ จ.ส.อ.ทรงศักดิ์ เจริญ สุข หน่วย ฉก.ร.๒๕ ได้กระทำการไปโดยชอบด้วยกฎหมายในการจับกุมผู้กระทำผิดแล้ว การมีผู้เสียชีวิต ๓ ศพ เป็นเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจคาดหมายได้ และมิได้มีเจตนาหรือกระทำการโดยประมาทนั้น คณะอนุกรรมการ ฯ เห็นว่า การสรุปผลการสอบสวนเช่นนี้ ไม่ถูกต้อง

คณะอนุกรรมการ ฯ จึงมีมติว่า การไล่จับกุมของทหารหน่วย ฉก.ร.๒๕ เป็นการกระทำ โดยประมาท รุนแรงเกินเหตุจนเป็นผลให้เกิดการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายของแรงงานต่างชาติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล

เนื่องจากการลักลอบนำแรงงานอพยพชาวพม่าเข้ามาในประเทศไทยแบบผิดกฎหมายนั้น เกิดขึ้นมานานแล้ว ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งที่เป็นคนไทยและคนพม่า ที่มีการ เชื่อมประสานผลประโยชน์กันเป็นอย่างดี แรงงานชาวพม่าที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยเป็นคนยากจนใน ประเทศพม่าซึ่งมีต้นทุนที่สูงจากการจ่ายค่านายหน้าและค่าเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย อีกทั้งยัง ต้องเสี่ยงต่อการถูกจับกุมคุมขังและถูกส่งกลับประเทศ ในหลายๆ กรณีที่เคยเกิดขึ้นในอดีต พบว่า นายหน้าชาวไทยและนายหน้าชาวพม่า ร่วมมือกันในการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานชาวพม่าโดยไม่ เป็นธรรม เข้าข่ายการค้ามนุษย์หรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนของแรงงานข้ามชาติอย่างร้ายแรง

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่จังหวัดระนองในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง แรงงานข้ามชาติ การพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนร่วมกัน การอยู่ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างสันติ ฯลฯ คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้านพลเมืองและสิทธิทางการเมืองมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ต่อรัฐบาล ดังนี้

๑. กำหนดนโยบายและมาตรการต่อแรงงานข้ามชาติให้ชัดเจน กำหนดให้ชัดเจนว่า ประเทศไทยมีความต้องการแรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะจากประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยจำนวน เท่าใด สาขาการผลิตใด และจัดระบบการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติโดยการขึ้นทะเบียนดังที่ปฏิบัติอยู่ แต่จะต้องมีความยืดหยุ่น พร้อมทั้งเพิ่มมาตรการในการจัดการและลงโทษผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำพา แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย

๒. ส่งเสริมให้สังคมไทยมีความเข้าใจอันดีต่อแรงงานข้ามชาติ ประโยชน์ที่ประเทศไทย ได้รับจากแรงงานข้ามชาติ มองเห็นคุณค่าของแรงงานเหล่านี้ว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ในภาพรวมของประเทศไทย ให้ความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแรงงานข้ามชาติ จัดความเกลียดชังหรือความหวาดกลัวต่อบุคคลอื่นที่มีเชื้อคนไทย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองและการสร้างสันติสุขในระดับภูมิภาคอาเซียน

๓. รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการคุ้มครองสิทธิแรงงานในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ ให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศและตามกฎหมายแรงงานของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใน เรื่องสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ สิทธิในเงินทดแทนตาม พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ สิทธิในการรวมตัวตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ และสิทธิในประกันสังคม ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ รวมทั้งสิทธิมนุษยชนขั้น พื้นฐานที่บุคคลทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยพึงได้รับหลักประกัน

๔. ดำเนินการให้กระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง ของประเทศได้ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติต่างๆ ให้เกิดความสอดคล้องและ เชื่อมประสานกัน เพื่อให้มาตรการในการคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติและมาตรการต่อความรับผิดชอบ ของแรงงานข้ามชาติตามกฎหมายเกิดความสมดุล

๕. เร่งดำเนินการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อพิจารณาการให้สัตยาบัน อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙๗ ว่าด้วยการอพยพเพื่อการมีงานทำ พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับที่ ๑๔๓ ว่าด้วย การอพยพในสภาพที่ถูกกดขี่และการส่งเสริมการมีโอกาสเท่าเทียมกันและ การปฏิบัติต่อคนงานอพยพ พ.ศ. ๒๕๑๘ อันจะเป็นผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีแรงงาน ย้ายถิ่นและในระดับสากล

๖. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคนเข้าเมืองและแรงงานข้ามชาติเข้มงวดกวดขัน กับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด หากพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติ หรือละเว้นปฏิบัติหน้าที่ โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต ให้ดำเนินการตามกฎหมายกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นอย่างเด็ดขาดทั้งทางวินัยและทาง อาญา

๖. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้องนี้ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ได้มีมติเห็นชอบกับความเห็นและมติคณะอนุกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ในการเสนอข้อเสนอนะเข็ญนโยบายต่อรัฐบาล ดังกล่าวข้างต้น และให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งรายงานผลการตรวจสอบการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนกรณีนี้ไปยังรัฐบาล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการ

ป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะทำนองเดียวกันอีก รวมทั้งแจ้งให้ผู้ร้องทราบ ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายแทจวัง ศิริพานิช)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายปริญญา ศิริสารการ)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายไพฑูรย์ วราหะไพฑูรย์)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พล.ต.อ.

(วันชัย ศรีนวนนัต)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นางวิสา เบ็ญจะมโน)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ